

YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIGA AGROBIZNES KORXONALARINI BOSHQARISH VA TAKOMILLASHTIRISH

Xo'jamova Latofat Asadullayevna

*“International school of finance technology and science” nodavlat oliy ta'lim
muassasasi “Iqtisodiyot va kompyuter injiniring” kafedrası o'qituvchisi*

Anotatsiya: Yashil iqtisodiyot sharoitida agrobiznes korxonalarini boshqarish masalasi zamonaviy iqtisodiyotda katta ahamiyat kasb etmoqda. Yashil iqtisodiyot ekologik barqarorlikni, resurslardan samarali foydalanishni, iqtisodiy rivojlanish va ijtimoiy farovonlikni muvozanatlashni maqsad qilgan iqtisodiy model sifatida ko'rib chiqiladi. Ushbu modelning asosiy maqsadi – ekologik muammolarni hal qilish bilan birga, iqtisodiy o'sishni ta'minlash va ijtimoiy rivojlanishni rag'batlantirishdir. Agrobiznes sohasida yashil iqtisodiyot tamoyillarini qo'llash, asosan, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish, qayta ishlash va tarqatish jarayonlarida ekologik toza va barqaror usullarni ishlab chiqishni talab qiladi.

Kalit so'zlar: agrobiznes, innovatsion, suv resurslari, yashil iqtisodiyot, modernizatsiya, texnologiya.

Аннотация: Вопрос управления предприятиями агробизнеса в условиях зеленой экономики приобретает большое значение в современной экономике. Зеленая экономика рассматривается как экономическая модель, направленная на достижение баланса между экологической устойчивостью, эффективным использованием ресурсов, экономическим развитием и социальным благополучием. Основная цель этой модели-способствовать экономическому росту и стимулировать социальное развитие, одновременно решая экологические проблемы. Применение принципов зеленой экономики в агробизнесе в основном требует разработки экологически чистых и устойчивых методов в процессах производства, переработки и распределения сельскохозяйственной продукции.

Ключевые слова: Агробизнес, инновации, водные ресурсы, зеленая экономика, модернизация, технологии.

Annotation: The issue of managing agribusiness enterprises in a green economy is of great importance in the modern economy. The green economy is considered as an economic model aimed at environmental sustainability, efficient use of resources, economic development and social well-being. The main purpose of this model is to promote economic growth and stimulate social development, while solving environmental problems. The application of green economy principles in agribusiness mainly requires the development of environmentally friendly and sustainable methods in the production, processing and distribution of agricultural products.: The issue of

managing agribusiness enterprises in a green economy is of great importance in the modern economy. The green economy is considered as an economic model aimed at environmental sustainability, efficient use of resources, economic development and social well-being. The main purpose of this model is to promote economic growth and stimulate social development, while solving environmental problems. The application of green economy principles in agribusiness mainly requires the development of environmentally friendly and sustainable methods in the production, processing and distribution of agricultural products.

Keywords: Agribusiness, innovation, water resources, green economy, modernization, technology.

1. Yashil iqtisodiyotning asosiy tamoyillari va ahamiyati

Yashil iqtisodiyotning asosiy tamoyillari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Resurslardan samarali foydalanish: Bu yerda, qishloq xo'jaligi sohasida suv, yer va energiya kabi tabiiy resurslardan samarali foydalanish muhim ahamiyatga ega.

Atrof-muhitni himoya qilish: Ekologik zararni kamaytirish, ifloslanish darajasini pasaytirish va tabiatni tiklashga qaratilgan choralar.

Barqaror rivojlanish: Biznes va qishloq xo'jaligi faoliyatining ijtimoiy va iqtisodiy jihatlarini muvozanatlashish, shuningdek, kelgusi avlodlar uchun resurslarni saqlab qolish.

2. Agrobiznes korxonalarida yashil iqtisodiyot tamoyillarini qo'llash

Agrobiznes sohasida yashil iqtisodiyot tamoyillarini joriy qilish uchun bir qator innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarni qo'llash zarur. Bularga quyidagilar kiradi:

Ekologik toza energiya manbalarini qo'llash: Qishloq xo'jaligi korxonalarida quyosh, shamol yoki bioenergiya kabi ekologik toza energiya manbalaridan foydalanish, chiqindilarni kamaytirish va karbon izini pasaytirish imkonini beradi.

Suvni tejash va yer resurslaridan samarali foydalanish: Suv resurslarini tejash va yerning unumdorligini oshirish uchun zamonaviy irrigatsiya tizimlari, ayniqsa, tomchilatib sug'orish usullarini joriy etish kerak.

Qayta ishlash va chiqindilarni kamaytirish: Agrobiznesda chiqindilarni qayta ishlash va ularni samarali boshqarish, shu jumladan organik qoldiqlardan bioenergiya ishlab chiqarish, yashil iqtisodiyotning ajralmas qismidir.

3. Agrobiznes korxonalarini boshqarishda yashil iqtisodiyotning samaradorligi

Agrobiznes korxonalarini boshqarishda yashil iqtisodiyotning samaradorligi, ayniqsa, uzoq muddatda o'zini namoyon qiladi. Ekologik toza texnologiyalarni joriy qilish, kompaniyalarga quyidagi imtiyozlarni taqdim etadi:

Tezkor qayta tiklanish: Tabiiy resurslardan ehtiyotkorlik bilan foydalanish, ularning uzoq muddatda tiklanishiga yordam beradi.

Raqobatbardoshlikni oshirish: Sog'lom va ekologik toza mahsulotlar iste'molchilarning yuqori talabiga javob beradi, bu esa agrobiznes korxonasining bozorda raqobatbardoshligini oshiradi.

Yashil sertifikatlash va eksport imkoniyatlari: Yashil sertifikatlangan mahsulotlar nafaqat ichki, balki xalqaro bozorlarda ham talabga ega. Bu, o'z navbatida, eksport imkoniyatlarini kengaytiradi.

Xulosa

Xulosa o'rnida shunu aytish kerakki yashil iqtisodiyot agrobiznes korxonalarining barqaror rivojlanishiga katta hissa qo'shishi mumkin. Ekologik toza va barqaror texnologiyalarni joriy qilish, nafaqat tabiatni asrashga yordam beradi, balki qishloq xo'jaligi sohasidagi ishlab chiqarishni yanada samarali va iqtisodiy jihatdan foydali qiladi. Agrobiznes korxonalari boshqaruvchilari uchun yashil iqtisodiyot tamoyillarini qo'llash, uzoq muddatda nafaqat biznesni rivojlantirish, balki jamiyat va atrof-muhitni ham himoya qilishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi suv xo'jaligini rivojlantirishning 2020 — 2030 yillarga mo'ljallangan kontseptsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-6024-son Farmoni. 2020 yil 10 iyul.
2. Nazarova F. Iqtisodiyotni erkinlashtirish sharoitida O'zbekiston agrar sektorini rivojlantirish istiqbollari. Iqtisod fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun dissertatsiya avtoreferati. T.: O'zBIITI. 2001.
3. Alimov I. Byudjet tizimi: o'ziga xos xususiyatlari // Biznes-Ekspert jurnali. – T., 2017. - №7.
4. <http://www.gov.uz>
5. <http://www.cer.uz>
6. <http://www.stat.uz>